

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. M. SKUNDO**

2022 m. birželio d. Nr. S- (7-71/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės Rasos Stravinskaitės, pavaduojančios Komisijos pirmininką, Jurgitos Narkevičiūtės, Andriaus Veniaus ir Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja) išnagrino L. M. (L. M.) (toliau – Pareiškėjas) 2022-05-02 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2022-03-29 sprendimo Nr. 68-34 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjas, Pareiškėjo atstovas I. G. bei Inspekcijos atstovė F. A. dalyvavo 2022-05-31 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu. Posėdyje taip pat dalyvavo liudytojai O. S., L. M. bei vertėjas C. L..

Komisija n u s t a t ė :

Panevėžio apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Panevėžio AVMI) atliko Pareiškėjo gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą už laikotarpį nuo 2016-01-01 iki 2020-12-31 bei surašė 2021-10-25 patikrinimo aktą Nr. (42.59 Mr) FR0680-328 (toliau – Patikrinimo aktas), kuriuo Pareiškėjui papildomai apskaičiavo 53088,80 Eur GPM nustačius, kad Pareiškėjas patirtoms išlaidoms padengti panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Panevėžio AVMI, išnagrinęs Pareiškėjo skundą ir papildomus dokumentus, pakeitė Patikrinimo aktą ir 2021-12-21 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr.(42.59Mr) FR0682-284 (toliau – sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo) patvirtino papildomai apskaičiuotą 51857,80 Eur GPM sumą, apskaičiavo 8386,84 Eur GPM delspinigius ir skyrė 44 079 Eur GPM baudą.

Sprendimu Inspekcija panaikino Sprendimo dalį dėl 8386,84 Eur GPM delspinigių ir patvirtino Sprendimo dalį dėl 51857,80 Eur GPM ir 44079 Eur baudos.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus išvada, kad Pareiškėjas disponavo iš nenustatytų šaltinių gautomis pajamomis, todėl, pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, privalo sumokėti 51857,80 Eur GPM, 44079 Eur baudos ir 8386,84 Eur delspinigių.

Pareiškėjas nurodo, kad ši mokesčių administratoriaus išvada rėmėsi tokiais skaičiavimais:

1) esą 2015-12-31 Pareiškėjas disponavo 29788 Eur grynaisiais pinigais;

2) įvertinus lėšų likutį 2016-01-01 (29788 Eur), 2016 metų pajamas (200 Eur) ir išlaidas (3953 Eur), 2016-12-31 pinigų likutis ne banke sudarė (29788 Eur+200 Eur-3953 Eur)=26035 Eur;

3) įvertinus lėšų likutį 2017-01-01 (26035 Eur), 2017 metų pajamas (3754 Eur) ir išlaidas (8338 Eur), 2017-12-31 pinigų likutis ne banke sudarė (26035 Eur+3754 Eur-8338 Eur)=21451 Eur;

4) įvertinus lėšų likutį 2018-01-01 (21451 Eur), 2018 metų pajamas (25154 Eur) ir išlaidas (13829 Eur), 2018-12-31 pinigų likutis ne banke ir banke sudarė (21451 Eur+ 25154 Eur-13829 Eur)=32776 Eur;

5) įvertinus 2019-01-01 apskaičiuotą 32776 Eur lėšų likutį, per metus gautas 173760 Eur pajamas ir patirtas 499911 Eur išlaidas, 2019 metų išlaidos viršija pajamas 293375 Eur (32776 Eur+173760 Eur- 499911 Eur); esą Pareiškėjas neturėjo grynųjų pinigų 2019-04-08 išvežti 72000 Eur ir 2019-12-14 išvežti 138000 Eur ir neįrodyta, kad šie pinigai, kaip teigia Pareiškėjas, buvo pasiskolinti pas O. S. (toliau – O. S.).

6) 2020 metais gautos pajamos (287165 Eur) viršija 2020 metų išlaidas (91157 Eur) 196 008 Eur.

Pareiškėjo vertinimu, 2015-12-31 29788 Eur grynųjų pinigų likutis neatitinka tikrovės, nes jis buvo nustatytas neįvertinus:

1) pinigų išgryninimų iš turėtų banko sąskaitų Snoro banke ir DnB banke (pvz., DnB banke Pareiškėjas turėjo 3 sąskaitas: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)). Mokesčių administratorius pasisakė tik dėl pinigų sąskaitose likučių.

2) visų deklaracijų apie grynųjų įvežimą. Mokesčių administratorius pasisakė tik dėl vienos pas Pareiškėją išlikusios 2011-02-22 deklaracijos, bet nesiėmė jokių veiksmų, kad gauti visas grynųjų pinigų deklaracijas iš valstybės įstaigų, teiktas, kai Pareiškėjas kirsdavo Lietuvos Respublikos sieną.

3) 2011-05-06 Valiutos pirkimo liudijimo Nr. 63693 ir 2011-05-06 pridedamų trijų piniginių perlaidų (kiekviena po 1575 USD). Pareiškėjas paaiškina, kad perlaidų buvo ir daugiau, tačiau jis jų neišsaugojo.

4) kitų šaltinių, nurodytų Pareiškėjo 2021-11-23 pastabose ir skunde dėl Panevėžio AVMI sprendime dėl patvirtinimo akto tvirtinimo (paskolos iš A. S. (toliau – A. S.), Azerbaidžane gaunamos pensijos).

Pareiškėjo nuomone, nuostata dėl gyventojų pareigos pagrįsti pajamas negali būti suabsoliutinama, juolab dėl pajamų, gautų daugiau kaip prieš 5 metus. Pareiškėjas pažymi, kad iki 2018 m. jis neplanavo didelėmis sumomis išvežinėti grynųjų pinigų, todėl nekaupė pajamas patvirtinančių dokumentų, o mokesčių administratoriui pateikti 2010–2017 m. dokumentai yra išlikę atsitiktinai.

Pareiškėjas teigia, kad tik spėlionėmis / įtarimais yra grindžiama mokesčių administratoriaus išvada, kad Pareiškėjo ir O. S. esą nesiejo paskoliniai santykiai dėl 72000 Eur ir 138000 Eur. Darydamas šią išvadą, mokesčių administratorius neatsižvelgė į Pareiškėjo pajamų / išlaidų mastą, kuris patvirtina, kad Pareiškėjas galėjo skolintis tokio dydžio sumas, netyrė O. S. finansinių galimybių skolinti šias sumas. Pareiškėjas teigia, kad jis ir O. S. santykių pobūdis paaiškina, kodėl paskolos nebuvo įformintos ir suteiktos grynais pinigais.

Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimą ir atlikti pakartotinį patikrinimą, nes aktas yra sudarytas su nurodytais trūkumais.

Inspekcija skundžiamame Sprendime išdėstė klausimus, susijusius su apmokestinamosios bazės apskaičiavimu, išanalizavo Pareiškėjo skundo argumentus dėl banko sąskaitų, taip pat klausimus, susijusius su paskola su O. S. bei kartu su 2021-11-23 skundu pateiktais papildomais dokumentais. Sprendime Inspekcija įvertino ir delpinigių apskaičiavimo klausimą.

Dėl apmokestinamosios bazės apskaičiavimo

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjo mokestinis patikrinimas inicijuotas atlikus Pareiškėjo mokestinį tyrimą (2021-06-14 pranešimas apie atliktą mokestinį tyrimą Nr. (42.59Mr) FR0688-511), kurio metu nustatyta, jog Pareiškėjas disponavo pajamomis, kurių

pajamų šaltinių negali pagrįsti įstatymų nustatyta tvarka apmokestintomis pajamomis ir kurios nebuvo deklaruotos. Atsižvelgiant į tai, inicijuotas mokestinis patikrinimas.

Mokestinio patikrinimo metu mokesčio bazė ir mokėtinų mokesčių suma apskaičiuota vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi, o atsižvelgiant į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes bei turimą informaciją ir siekiant kuo tiksliau apskaičiuoti mokesčių mokėtojo mokestinės prievolės dydį, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų „Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 6.2 ir 6.3 punktais, Pareiškėjo vartojimo išlaidos 2011–2013 metų laikotarpiu vertintos mišriuotu būdu: vertintos faktinės (faktiškai patirtos išlaidos pagal kredito įstaigų pateiktą informaciją) ir, jeigu faktinės vartojimo išlaidos nustatytos labai minimalios, pajamų–išlaidų balanse įvertintas skirtumas tarp statistinių ir faktinių vartojimo išlaidų. Statistinės vartojimo išlaidos apskaičiuotos vadovaujantis statistinėmis vartojimo išlaidomis vienam ūkio nariui, gyvenančiam didžiuosiuose miestuose, kurios skelbiamos Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės internetiniame puslapyje <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/>. 2014–2015 metų laikotarpiu vertintos statistinės vartojimo išlaidos. 2016–2019 metų laikotarpiu vertintos faktinės vartojimo išlaidos pagal kredito įstaigų pateiktą informaciją.

Inspekcija nurodė, kad siekiant nustatyti piniginių lėšų likutį mokestinio patikrinimo pradžiai (2016-01-01) ir įvertinti Pareiškėjo išlaidų atitikimą gautoms pajamoms, buvo vertintos Pareiškėjo gautos pajamos, apskaičiuotos pagal patikrinimo metu gautą informaciją, ir patirtos išlaidos laikotarpiu nuo 2010-08-02 iki 2015-12-31. Patikrinimu aktu nustatyta, kad 2015-12-31 Pareiškėjas turėjo 15168 Eur grynujų pinigų. Teikiant skundą dėl Patikrinimo akto, Pareiškėjas pateikė papildomus dokumentus. Pareiškėjas pateikė 2010-10-15 pakvitavimą, pagal kurį Maskvoje iš A. S. verslo poreikiams pasiskolino 15000000 rublių (pagal tuometinį Rusijos rublio kursą tai sudarė apie 360 000 Eur), nuroydamas, kad 2010–2019 m. šią sumą dalimis, neviršijančiomis leistinas nedeckaruoti sumas, įvežė į Azerbaidžaną, o iš ten – į Lietuvą. Kai įvežama suma viršydavo leistiną įvežti nedeckaruojamą sumą, teikdavo deklaraciją, išsaugojo ir pateikė vieną 2011-02-22 deklaraciją dėl 20 000 JAV dolerių įvežimo. Inspekcija, įvertinusi aplinkybes bei teismų praktiką (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2011-04-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-442-1111/2011, LVAT 2015-02-10 nutartis adm. byloje Nr. eA110-438/2015, LVAT 2019-05-22 nutartis adm. byloje Nr. A-625-968/2019, LVAT 2016-07-08 nutartį adm. byloje Nr. A-3825-624/2016, LVAT 2020-01-21 nutartis adm. byloje Nr. A-5575-602/2019, LVAT 2010-09-20 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1103/2010; 2010-12 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1853/2010; 2011-09-15 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2502/2011; 2011-09-05 nutartis adm. byloje Nr. A-575-928/2011, 1 LVAT 2011-09-09 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3513/2011) mokestiniuose ginčiuose, susijusiuose su paskolomis grynaisiais pinigais, ir tai, kad nei mokestinio tyrimo, nei mokestinio patikrinimo metu nebuvo pateikta informacija apie šią paskolą (apie suteikimo aplinkybes, palūkanų dydį, grąžinimo sąlygas ir terminus), konstatavo, kad rašytinės sutarties pateikimas ir teiginiai dėl nedeckaruotinių sumų pervežimo į Azerbaidžaną, o iš ten – į Lietuvą, nesant kitų pajamų gavimo faktą patvirtinančių dokumentų ir / ar kitų įrodymų, nepagrindžia pajamų šaltinio realumo, kad Pareiškėjas tuos pinigus realiai gavo, todėl jie nebuvo įtraukti Pareiškėjo pajamas.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos (toliau – LR) sienos kirtimo informaciją 2011-02-22 Pareiškėjas kirto LR sieną atskrisdamas į Vilniaus oro uostą, todėl 2011-02-22 deklaracija dėl 20000 JAV dolerių įvežimo į Lietuvą buvo priimta ir įvertinama pagal tą dieną galiojusį valiutų santykį, 50478 Lt (20000 x 2,5239) suma įtraukta į Pareiškėjo 2011 m. pajamas.

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjas 2015-12-31 turėjo 29788 Eur grynujų pinigų likutį.

Inspekcija nurodė, kad nustatant Pareiškėjo apmokestinamąją bazę tikrinamuoju (2016-12-31–2020-12-31) laikotarpiu, patikrinimo metu surinkta ir detalai analizuota informacija iš gautų šaltinių (VMI bazėse turimi duomenys, Pareiškėjo pateikti duomenys, duomenys, gauti iš trečiųjų asmenų ir kt.). Patikrinimo metu įvertintos gautos pajamos Šiaulių banko, Luminor bankų sąskaitose, Western UNION pateikti duomenys apie pinigines perlaidas, muitinės informacija apie įvežtas / išvežtas lėšas bei anksčiau paminėtos išlaidos 2016-01-01–2020-12-31 laikotarpiu. Taip pat patikrinimo metu Inspekcija vertino Pareiškėjo ir kitų asmenų pateiktus papildomus dokumentus ir paaiškinimus apie gautas pajamas. Patikrinimo metu Inspekcija įtraukė į Pareiškėjo pajamas: pavedimais gautas lėšas iš Azerbaidžano (2018-11-12 gauta 3970 JAV dolerių ir 9970 JAV dolerių), bankiniais pavedimais iš K. E. gautas paskolas (2019 m. 150000 Eur, 2020 m. 220000 Eur), bankiniais pavedimais gautos 20000 Eur lėšos iš O. H. teigimu gauta kaip paskola bei į Pareiškėjo išlaidas įtrauktas 2020-05-20 susitarimas-vekselis, kuriuo P. B. patvirtina, kad 2019 metų laikotarpiu iš Pareiškėjo gavo grynaisiais pinigais 370000 Eur (detali informacija Sprendimo 1 priede).

Inspekcija nurodė, kad laikotarpiu nuo 2019-01-01 iki 2019-12-31 Pareiškėjo išlaidoms padengti trūko 293 375 Eur pajamų, t. y. Pareiškėjas gavo įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų iš mokesčių administratoriui nežinomų pajamų šaltinių, kurios nebuvo deklaruotos, todėl pagal MAĮ 70 straipsnį papildomai apskaičiuota 51857,80 Eur (136344 Eur*15%+157031 Eur*20%) GPM suma.

Dėl Pareiškėjo Skundo argumentų apie banko sąskaitas

Inspekcija įvertino Pareiškėjo teiginį, kad Inspekcija nenagrinėjo pinigų apyvartų SNORO banke ir AB DnB NORD banke buvusiose Pareiškėjo sąskaitose. Inspekcija pažymėjo, kad Panevėžio AVMI, rinkdama duomenis apie Pareiškėjo pajamas, pateikė 2021-06-22 paklausimą Nr. (42.59 Mr) 6-2718 AB Luminor bankui (iki susijungimo buvę DNB ir Nord bankai) bei gavo 2021-06-29 atsakymą Nr. 2021|19.11-L3011-1889 (Reg. Nr. 5-6778) ir įvertino Pareiškėjo pajamas bei išlaidas šioje sąskaitoje.

Inspekcija nurodė, kad jos duomenų bazėse nėra informacijos apie Pareiškėjo vardu atidarytą / uždarytą banko sąskaitą SNORO banke.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, konstatavo, kad Pareiškėjo argumentas dėl pinigų apyvartų nurodytų bankų sąskaitose nėra pagrįstas.

Dėl Pareiškėjo argumento, kad nebuvo užklausta Lietuvos muitinė apie Pareiškėjo deklaruotas įvežtas į Lietuvą sumas

Inspekcija įvertino Pareiškėjo teiginį, kad nebuvo užklausta Lietuvos muitinė apie Pareiškėjo deklaruotas įvežtas į Lietuvą sumas. Atsakydama į šį Pareiškėjo argumentą, Inspekcija pažymėjo, kad Panevėžio AVMI 2021-07-26 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3042 kreipėsi į Muitinės departamentą prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) tikslu gauti informaciją, apie Pareiškėjo įvežtus / išvežtus į Lietuvą ar iš Lietuvos grynuosius pinigus, viršijančius 10000 Eur 2019-01-01 –2020-12-31 laikotarpiu, 2021-09-08 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3563 kreipėsi į Muitinės departamento informacinių sistemų centrą tikslu gauti informaciją, apie Pareiškėjo įvežtus / išvežtus į Lietuvą ar iš Lietuvos grynuosius pinigus, viršijančius privalomai deklaruojamas pinigų sumas 2010-01-01 – 2020-12-31 laikotarpiu. Taip pat 2021-07-27 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3052 kreipėsi į Vilniaus teritorinę muitinę prašant pateikti deklaracijas apie išvežtus iš Lietuvos pinigus pagal konkrečias deklaracijas (2019-04-08, 2019-08-02, 2019-12-14).

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, konstatavo, kad Pareiškėjo argumentai nepagrįsti ir vertinami kritiškai.

Dėl papildomų dokumentų, pateiktų su 2021-11-23 skundu

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjas, teikdamas 2021-11-23 skundą dėl Patikrinimo akto kartu pateikė ir papildomus dokumentus, t. y. 20210-10-15 raštas dėl suteiktos paskolos, 2011-02-27 Lietuvos muitinės grynųjų pinigų deklaracija, 2018-11-12 Y. R. išrašai, 2018-11-12 pavedimai iš Azerbaidžano. Inspekcija įvertino Pareiškėjo teiginį, kad Inspekcija neinformavo dėl kilusių neaiškumų, todėl Pareiškėjas neturėjo galimybės pateikti paaiškinimus bei papildomus dokumentus.

Inspekcija nurodė, kad 2018-11-12 pavedimai iš Azerbaidžano (3970 JAV dolerių ir 9970 JAV dolerių) įvertinti bei pajamos įtrauktos į 2018 m. balansą (Sprendimo 1 priedas, įtraukta kaip gautos lėšos 2018-11-13 3500 Eur ir 2018-11-14 8779 Eur).

Inspekcija nurodė, kad 20210-10-15 paskola vertinta, tačiau ji nebuvo neįtraukta į Pareiškėjo pajamas, nes konstatuota, jog nėra pinigų perdavimo fakto kartu pateikiant ir aktualias teismų praktikas susijusiose bylose, taip pat pažymint, kad minėta paskola paaiškėjo tik teikiant skundą. Pažymėtina ir tai, kad nėra ekonomiškai pagrįstas ir Pareiškėjo argumentas, pateiktas dėl 20210-10-15 paskolos 36 000 Eur sumai, kad pasiskolinęs 2010 m., Pareiškėjas 2010–2019 m. laikotarpiu (t. y. per 9 metus) šią sumą dalimis, neviršijančiomis leistinų nedeklaruoti sumų, įvežė į Azerbaidžaną, o iš ten – į Lietuvą.

Inspekcija nurodė, kad mokesčių mokėtojo įpareigojimas pagrįsti atitinkamų pajamų šaltinius reiškia, kad jo nurodomi pajamų šaltiniai turi būti realūs, o pateikti įrodymai apie piniginių lėšų gavimą iš atitinkamų šaltinių atspindėti realiai susiklosčiusias faktines aplinkybes, ypač tais atvejais, kai gautų pajamų šaltinis yra ne paties mokėtojo veikla, o kito asmens gautos pajamos. Todėl turi būti pateikti pakankami ir neginčijami įrodymai, kad atitinkamo dydžio pajamos realiai yra gautos konkrečiu nurodytu būdu iš nurodyto pajamų šaltinio (LVAT 2010-09-20 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1103/2010; 2010-12 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1853/2010; 2011-09-15 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2502/2011; 2011-09-05 nutartis adm. byloje Nr. A-575-928/2011 ir kt.). Tačiau šaltinis turi būti ne tik realus, bet ir turi būti objektyviais duomenimis patvirtintos aplinkybės, kad lėšos realiai perduotos mokėtojui (LVAT 2011-09-09 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3513/2011). Todėl Inspekcija konstatavo, kad pagrįstai 20210-10-15 paskolos neįtrauktos į Pareiškėjo gautas pajamas.

Inspekcija, pasisakydama dėl 2018-11-12 Y. R. banko išrašo, nurodė, kad išrašė neišversti azerbaidžanietiški kortelės sąskaitos operacijų pavadinimai: „Neqdsiz medaxil (Zachislenie na chet)“, „DSMF-GUC NAZIRL.PENSIYACHILAR“, „XüsUSI ... İDAR“, „XüsUSI ... MF“, „066069106 kart hesabina medaxil“, o iš minėto išrašo negalima nustatyti, jog ši sąskaita priklausė būtent Pareiškėjui, nes nurodytas vardas ir pavardė neidentifikuoja asmens pagal asmens kodą ar kitą reikšmingą asmens identifikavimo informaciją, taip pat nėra informacijos, kad šie pinigai būtų pasiekę Pareiškėją (kad nuimti pinigai pasiektų Pareiškėją Lietuvoje, kad būtų pervesti bankiniais pavedimais ir kt.). Inspekcija nurodė, kad, kaip minėta aukščiau nurodytoje LVAT praktikoje, būtent lėšas gaunantis mokesčių mokėtojas turi pateikti įrodymus, kad pinigų sumos buvo realiai perduotos jam. Vien pinigų gavimas į Azerbaidžano Y. R. kortelę, nesant duomenų, kada ir kas nuėmė pinigus, kada ir kaip perdavė Pareiškėjui ar kaip Pareiškėjas atsigabeno pinigus į Lietuvą, realaus pajamų gavimo fakto nepagrindžia. Taigi, byloje nėra duomenų, kokiais būdais gautos pajamos Y. R. sąskaitoje Azerbaidžane pasiekė Pareiškėją Lietuvoje, todėl Inspekcija sutinka su Panevėžio AVMI padarytomis išvadomis.

Inspekcija, apibendrindama pateiktas išvadas dėl Pareiškėjo minėtų dokumentų pažymėjo, kad Panevėžio AVMI pagrįstai neįtraukė pinigų pagal 20210-10-15 raštą dėl suteiktos paskolos bei pajamų, gautų į sąskaitą Y. R. banke, kadangi nei vienas, nei kitas dokumentas nepatvirtina pinigų gavimo fakto. Kaip LVAT ne kartą pasisakė tokiose bylose „įrodinėjimo dalykas šiuo atveju yra aplinkybės, ar pinigų sumos realiai buvo, ar nebuvo perduotos. <...> vien atskirų formalių įrodymų (pavyzdžiui, paprasta rašytine ar notarine forma sudarytų sutarčių) apie pajamas

pateikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, patvirtinto nuodugnia pajamų gavimo faktinių aplinkybių analize, pajamų gavimo nepagrindžia“ (LVAT 2011-04-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-442-1111/2011, LVAT 2015-02-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-110-438/2015). Inspekcija nurodė, kad „mokesčių mokėtojas, pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose), prisiima riziką dėl jam tenkančios didesnės įrodinėjimo naštos“ (LVAT 2019-05-22 nutartis adm. byloje Nr. A-625-968/2019).

Dėl paskolos su O. S.

Inspekcija įvertino Pareiškėjo teiginį, kad Sprendime tendencingai ir nepagrįstai interpretuota paskolos sutartis su O. S., nesiaiškinta, ar tuo metu jis disponavo atitinkamomis lėšomis.

Inspekcija nurodė, kad patikrinimo metu į Pareiškėjo pajamas neįtraukta paskola iš O. S., kadangi nustatyta, kad sutarčių su O. S. nebuvo, viskas buvo žodine forma, Pareiškėjas, pateikdamas atsakymus į klausimus, persiuntė atsakymą ir O. S.. O. S. pateikė paaiškinimą el. paštu apie 2019 m. Pareiškėjo išvežtas grynųjų pinigų sumas. Jis patvirtino, kad 72 000 Eur ir 138 000 Eur sumas, kurias Pareiškėjas deklaravo išveždamas į Dubajų, jis paskolino iš savo asmeninių pinigų Vilniuje grynais pinigais. Jo turto deklaracija yra mokesčių inspekcijos bazėje. Dėl paskolos susitarė žodžiu. Datos tiksliai neatsimena, nurodė, kad iki išvežamų pinigų deklaracijų datų. Gavęs paskolą iš K. E., Pareiškėjas jam pilnai gražino skolą Vilniuje grynais pinigais. Gražinimo datos tiksliai neprisimena.

Inspekcija pažymėjo, kad patikrinimo metu Pareiškėjas 2021-07-09 pateikė paaiškinimą (R 5-6641), kuriame nurodė, kad paskolintus pinigus iš R. Y., jis perskolino P. B., o pinigus K. E. gražins tada, kai P. B. gražins jam skolą. Inspekcija nurodė, kad nustatytos aplinkybės yra prieštaringos, o paskolos grynaisiais pinigais nebuvo deklaruotos Inspekcijos nustatyta tvarka, taip pat nėra pagrįstų įrodymų apie grynųjų pinigų perdavimą. Atsižvelgdama į patikrinimo metu surinktą informaciją bei teismų praktikas nagrinėjamu klausimu, Inspekcija konstatavo, kad pagrįstai O. S. suteiktos paskolos nevertinos kaip realiai gautos Pareiškėjo pajamos.

Inspekcija įvertino Pareiškėjo argumentą, jog nebuvo išsiaiškinta, ar O. S. disponavo atitinkamomis lėšomis. Inspekcija pažymėjo, kad vertinti paskolos finansines galimybes suteikti Pareiškėjui paskolą nėra tikslinga, nes pagal MAĮ 42-1 straipsnį, gyventojas pagal sudarytus sandorius gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių arba užsienio juridinių asmenų, asmens gyventojui per vienus kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma pagal vieną sandorį arba pagal keletą su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių viršija 15 000 eurų, privalo pateikti informaciją Inspekcijai. Šią tvarką įgyvendina Inspekcijos viršininko 2012-10-11 įsakymu Nr. VA-92 patvirtintos „Nuolatinio Lietuvos gyventojų pranešimo apie sudarytus sandorius (duomenys neskelbtini) formos, papildomo lapo (duomenys neskelbtini) formos bei jos pildymo ir pateikimo taisyklės“, kurių 21 punkte numatyta, kad „jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas Taisyklių nustatyta tvarka ir terminais Informacijos apie sudarytus sandorius nepateikė, tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami jo turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai“.

Inspekcija pažymėjo, kad MAĮ 67 straipsnio 1 dalis numato, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio sumas, o šio straipsnio 2 dalis nustato, kad mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. Taigi, įrodinėjimo pareiga yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo. Inspekcija nurodė, kad LVAT yra pažymėjęs, kad „kai mokesčių administratorius yra surinkęs atitinkamus faktinius duomenis (nagrinėjamu atveju, mokesčių administratorius surinko faktinius duomenis, kad pareiškėjų išlaidos viršijo jų pajamas) ir jais grindžia apskaičiuotus papildomus mokesčius bei su jais susijusias sumas, mokesčių mokėtojui apsiginti galimybė atsiranda, kai jis savo ruožtu teikia

kitokius faktinius duomenis, suponuojančius priešingą, nei mokesčių administratoriaus padarytą, išvadą“ (LVAT 2021-04-02 sprendimas adm. byloje eA-2236-968/2021).

Inspekcija nurodė, kad iš patikrinimo metu surinktų duomenų ir Pareiškėjo pateiktų paaiškinimų bei įrodymų matyti, kad, Inspekcija surinko faktinius duomenis, kuriais grindžia Pareiškėjui apskaičiuotą GPM, t. y. įvykdė MAĮ 67 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą. Pareiškėjo paaiškinimai dėl neteisingai mokesčių administratoriaus apskaičiuoto mokesčio nepagrįsti faktiniais duomenimis ir negali paneigti Inspekcijos surinktų įrodymų. Taigi Pareiškėjas nepaneigė, kodėl mokesčio sumos apskaičiuotos neteisingai. Iš Pareiškėjo negauta duomenų, kurių visumos pagrindu būtų galima nuginčyti Inspekcijos padarytas išvadas, pagrįstas surinktais įrodymais, ar bent suabejoti dėl papildomų mokesčių apskaičiavimo.

Inspekcija nurodė, kad mokesčių mokėtojas negali vadovautis vien tik tvirtinimu, kad jis gavo atitinkamas piniginių lėšų sumas ar galimai jomis disponavo, jas naudojo patirdamas atitinkamas išlaidas, jis turi realiai pagrįsti jo nurodomus piniginių lėšų šaltinius. Įrodymai gali būti nuginčijami paprastai pateikiant kitus įrodymus, paneigiančius vertinamo įrodymo turinį (LVAT 2012-05-12 sprendimas adm. byloje Nr. A-602-1236/2012, 2019-05-22 nutartis adm. byloje Nr. A-625-968/2019). Visa tai apsprendžia ir byloje įrodinėtinių aplinkybių pobūdį bei apimtį, o būtent, asmuo turi įrodyti, kad jis pagal civilinio teisinio pobūdžio sandorius realiai gavo GPM neapmokestinamas lėšas, o mokesčių administratorius atitinkamai turi įrodyti, kad asmuo šių lėšų pagal jo nurodomus sandorius negavo, kad jų kilmė ir pobūdis yra kitokie ir pan. (LVAT 2019-04-17 nutartis adm. byloje Nr. A-272-438/2019).

Inspekcija nurodė, kad, kad pareiga nurodyti pajamų šaltinius pirmiausia tenka mokesčių mokėtojui, kuris ir privalo užtikrinti, jog esant kompetentingų valstybės institucijų reikalavimui, galės pateikti šiuos šaltinius pagrindžiančius dokumentus. Pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių pajamų nedeklaruodamas pateikiant atitinkamo mokesčio laikotarpio pajamų deklaracijas (pvz., kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos (žr., pvz., LVAT 2013-04-15 sprendimas adm. byloje Nr. A-602-27/2013, LVAT 2021-02-24 nutartis adm. byloje Nr. eA-2507-575/2021).

Inspekcija akcentavo, kad Pareiškėjas, pasirinkdamas nefiksuoti tokio didelės pinigų sumos gavimo ir grąžinimo fakto nei kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose, nei šias sumas tinkamai deklaruojant, prisiėmė visą riziką dėl įrodinėjimo pareigos. Inspekcija Pareiškėjo argumentus įvertino kaip gynybinę poziciją, faktiniais įrodymais nenuginčijančią Inspekcijos nustatytų faktinių aplinkybių.

Dėl apskaičiuotų delspinigių

Inspekcija nurodė, kad pastabų nagrinėjimo metu nuo patikrinimo metu taikant MAĮ 70 straipsnio apskaičiuoto mokėtino 51857,80 Eur GPM apskaičiuota 8386,84 Eur GPM delspinigių už laikotarpį nuo 2020-05-05 iki 2021-10-25. Inspekcija pažymėjo, kad pagal Inspekcijos viršininko 2020-03-26 įsakymą Nr. VA-27 „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso (COVID-19) sukeltų neigiamų pasekmių“ ir vėlesnes šio įsakymo redakcijas (Pagal 2020-04-28 VA-33 2.3 papunktį numatyta, kad neigiamą poveikį patyrę mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo delspinigių, skaičiuojamų už laikotarpį nuo 2020 m. kovo 16 d. (karantino paskelbimo) iki kol šalyje bus atšaukta ekstremalioji situacija ir dar du mėnesius po ekstremaliosios situacijos pabaigos; Naujos redakcijos 2021-04-27 Nr. VA-30 1.8 papunktį (į sąrašus įtraukti mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo delspinigių, skaičiuojamų už laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. spalio 31 d.) ir 2.1. papunktį (nevykdantiems ūkinės komercinės veiklos gyventojams, turintiems iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. susidariusią mokesstinę nepriemoką, taip pat taikomos šio įsakymo, išskyrus 1.11–1.13 ir 2.2 ir 2.5 papunkčius, nuostatos), numatyta,

kad gyventojams, nevykdantiems ūkinės komercinės veiklos delspinigiai neskaičiuojami už laikotarpį nuo 2020-03-16 iki 2021-10-31.

Todėl, atsižvelgdama į ekstremalios situacijos metu numatytą tvarką, Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjui nuo apskaičiuotų 2019 m. gautų pajamų delspinigiai neskaičiuojami už 2020-03-16–2021-10-31 laikotarpį, todėl apskaičiuoti 8386,84 Eur GPM delspinigiai, susidarę 2020-05-05–2021-10-25 laikotarpiu, yra naikintini.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, skundžiamas Inspekcijos Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Mokestinis ginčas tarp šalių vyksta dėl mokesčių administratoriaus nurodymų Pareiškėjui į valstybės biudžetą sumokėti 51857,80 Eur GPM ir 44079 Eur GPM baudą.

Panevėžio AVMI atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo mokestinį patikrinimą už laikotarpį nuo 2016-01-01 iki 2020-12-31. Patikrinimo metu pagal MAĮ 70 straipsnio 1 dalį ir Taisyklių 6.3.3 punkte įtvirtintą išlaidų įvertinimo metodą (Patikrinimo akto 8 psl.) nustatyta, kad Pareiškėjo 2019 m. patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 293375 Eur. Konstatuota, kad Pareiškėjas disponavo pajamomis, kurių kilmės šaltinių nepagrindė įstatymų nustatyta tvarka bei pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 25 straipsnio 1 dalies, 27 straipsnio 1 dalies nuostatas reglamentuota tvarka nedeklaravo, nuo gautų pajamų neapskaičiavo ir į valstybės biudžetą nesumokėjo GPM.

Mokesčių administratoriaus priimtuose ginčo procesiniuose dokumentuose ir šio Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje detalai aprašytos Pareiškėjo apmokestinimą lėmusios ginčo faktinės aplinkybės. Kadangi mokestinio ginčo dalyką apsprendžia pareikšti konkretūs ir aiškūs mokesčių mokėtojo reikalavimai, kurie, įvertinus Pareiškėjo teikiamus nesutikimo argumentus, iš esmės yra susiję su mokestinės prievolės apskaičiavimu pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, nustačius disponavimą juridinę galią turinčiais dokumentais nepagrįstomis pajamomis 2019 m., todėl nagrinėjamu atveju Komisija sprendime pasisakys dėl Inspekcijos Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, atsižvelgdama į Pareiškėjo skunde bei Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo, Pareiškėjo atstovo ir liudytojų išsakytus nesutikimo su ginčijamu Inspekcijos sprendimu motyvus.

Pažymėtina, kad tiek Pareiškėjo 2021-11-23 skundo dėl Panevėžio AVMI Patikrinimo akto nagrinėjimo metu, tiek 2022-01-20 skundo dėl Panevėžio AVMI sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo nagrinėjimo metu į dalį Pareiškėjo argumentų ir pateiktų dokumentų buvo atsižvelgta ir mokesčių administratoriaus nustatyti esminiai mokesčių bazės rodikliai bei apskaičiuotas GPM buvo koreguojami:

1) Panevėžio AVMI įvertino Lietuvos Respublikos sienos kirtimo informaciją, jog Pareiškėjas į Lietuvos Respubliką kirto sieną 2011-02-22, pripažino pagrįstu ir įvertino Pareiškėjo prie 2021-11-23 skundo pateiktos 2011-02-22 Grynųjų pinigų deklaracijos Nr. AR021437 duomenis dėl 20000 JAV dolerių (50478 Lt) įvežimo į Lietuvą ir šią sumą (atitikmuo 14620 Eur) įtraukė į Pareiškėjo 2011 m. pajamas. Atsižvelgiant į tai, Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo buvo pakeistas Patikrinimo akte nustatytas 15168 Eur grynųjų pinigų likutis mokestinio patikrinimo pradžia (2016-01-01), t. y. konstatuota, jog Pareiškėjo piniginių lėšų likutis ne banke sudarė 29788 Eur.

2) Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo pakoregavo Patikrinimo akte nustatytą 2018 m. Pareiškėjo pajamų–išlaidų balansą, pakeičiant 3970 Eur pajamų sumą į 3500 Eur, o 8387 Eur – į 8779 Eur.

3) Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo pakoregavo patikrinimo metu nustatytą 2019 m. Pareiškėjo pajamų sumą, sumažinant ją 8387 Eur per klaidą įtraukta suma.

4) Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo pakoregavo Patikrinimo akte nustatytą 2019 m. 299530 Eur išlaidų, viršijančią Pareiškėjo gautas pajamas, sumą, nustatydamas, kad 2019 m. Pareiškėjo išlaidos viršijo pajamas 293375 Eur.

5) Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo pakoregavo Patikrinimo akte apskaičiuotą 53088,80 Eur GPM, nustatydamas 51857,80 Eur Pareiškėjui mokėtino į valstybės biudžetą GPM.

6) Sprendimu Inspekcija panaikino Panevėžio AVMI sprendimo dėl Patikrinimo akto dalį dėl 386,84 Eur GPM delspinigių.

Pareiškėjas pateiktu skundu bei jo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu išdėstytais argumentais nesutinka su ginčijamu Inspekcijos Sprendimu bei juo patvirtintu Panevėžio AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Pareiškėjas iš esmės laikosi pozicijos, jog mokesčių administratorius neteisingai įvertino ginčui teisinę reikšmę turinčias faktines aplinkybes bei įrodymus. Pareiškėjo teigimu, patikrinimo pradžia nustatyta 29788 Eur grynųjų pinigų likutis neatitinka tikrovės, nes jis buvo nustatytas neįvertinus: 1) pinigų išgryninimų iš turėtų banko sąskaitų Snoro banke ir DnB banke; 2) visų deklaracijų apie grynųjų įvežimą; 3) 2011-05-06 Valiutos pirkimo liudijimo Nr. 63693 ir 2011-05-06 pridedamų trijų piniginių perlaidų (kiekviena po 1575 USD); 4) kitų šaltinių (A. S. paskolos, Azerbaidžane gaunamos pensijos). Pareiškėjas skunde tvirtina, kad jį ir O. S. siejo paskoliniai santykiai, į kuriuos mokesčių administratorius nepagrįstai neatsižvelgė. Pareiškėjas pažymi, kad iki 2018 m. neplanavo didelėmis sumomis išvežti grynųjų pinigų, todėl nekaupė pajamas patvirtinančių dokumentų.

Kaip jau minėta, Pareiškėjui mokesstinė prievolė vietos mokesčių administratoriaus apskaičiuota pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą pagal MAĮ 70 straipsnį, kurio 1 dalyje numatyta, jog tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokesstinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka, mokesčių mokėtojui priklausančią mokėti mokesčio sumą mokesčių administratorius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokesstinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus.

Ši nuostata taikoma atvejais, kai tenkinamos šios dvi sąlygos, turinčios egzistuoti kartu: pirma, mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka, ir, antra, to padaryti (apskaičiuoti mokesčio) negalima dėl to, jog mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus (žr., pvz., LVAT 2021 m. gegužės 12 d. sprendimo adm. byloje Nr. eA-734-789/2021 52 punktą ir jame nurodyta praktika). Pareiga objektyviai įrodyti, jog šie pagrindai egzistuoja, tenka mokesčių administratoriui (pvz., žr. LVAT 2015 m. gruodžio 2 d. nutartį adm. byloje Nr. A-2210-502/2015).

Šių MAĮ 70 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą pagrindų kontekste pažymėtina, jog mokesčių ir kiti įstatymai (išskyrus kai kuriuos konkrečius atvejus, kurie nagrinėjami atveju nėra aktualūs) nenustato bendros gyventojų (GPM mokėtojų) pareigos tvarkyti jo ir (ar) šeimos (vartojimo) išlaidų apskaitą ar saugoti šias išlaidas (jų dydį) patvirtinančius dokumentus. Tačiau, kai, remiantis objektyviais duomenimis, konstatuojama aplinkybė, kad gyventojų atitinkamu mokesčiniu laikotarpio išlaidos viršijo pajamas ir (ar) turėtas lėšas, kurių (pajamų ir lėšų) šaltiniai yra žinomi, tai sudaro pagrindą konstatuoti, kad gyventojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius

MAĮ 70 straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, jei jis nenurodo ir objektyviai nepagrindžia tokių (papildomų) pajamų (lėšų) šaltinio (pvz., žr. LVAT 2019 m. kovo 28 d. nutarties adm. byloje Nr. eA-437-502/2019 76 punktą ir jame nurodytą praktiką; 2021 m. kovo 17 d. nutarties adm. byloje Nr. eA-430-556/2021 29 punktą ir jame nurodytą praktiką).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Pareiškėjo išlaidos laikotarpiu nuo 2019-01-01 iki 2019-12-31 viršijo jo pajamas. Pareiškėjas neginčytinų duomenų, patvirtinančių gautas pajamas mokesčių administratoriui nepateikė. Tai lemia, kad pajamų gavimas iš nenustatytų šaltinių ir jų nedeklaravimas sudarė teisinę prielaidą mokesčių administratoriui taikyti MAĮ 70 straipsnio nuostatas (žr., pvz., LVAT 2018 m. gegužės 9 d. nutartį adm. byloje Nr. A-556-602/2018, 2022 m. balandžio 6 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-244-556/2022 ir kt.).

Dėl Pareiškėjo pretenzijų dėl neišsamaus Lietuvos bankų ir Lietuvos Muitinės departamento informacijos duomenų vertinimo

Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius, apskaičiuodamas grynujų pinigų likutį 2015-12-31, neįvertino pinigų išgryninimų Snoro banke ir DnB banke (pvz. DnB banke Pareiškėjas turėjo 3 sąskaitas: (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)), mokesčių administratorius pasisakė tik dėl pinigų sąskaitose likučių.

Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius nesiėmė veiksmų, siekiant gauti visas grynujų pinigų deklaracijas iš valstybės įstaigų. Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu teigė, kad mokesčių administratorius tyrimą atliko nepilnai, Pareiškėjui turi būti suteikta galimybė kreiptis į Latvijos muitinę dėl įvežtų pinigų sumų nustatymo.

Pasisakydama dėl Pareiškėjo skundo argumentų, Komisija pažymi, kad vietos mokesčių administratorius, siekdamas kuo tiksliau ir objektyviau nustatyti Pareiškėjo turėtų pajamų ir išlaidų dydį, atliko išsamų pajamų ir išlaidų vertinimą tiek už laikotarpį iki patikrinimo pradžios (2010–2015 m.), tiek tikrinamuoju laikotarpiu (2016–2020 m.). Komisija, išanalizavusi bylos medžiagą, Inspekcijos sudaryto Pajamų–išlaidų balanso duomenis, pažymi, kad Inspekcija įvertino Pareiškėjo sąskaitų duomenis Šiaulių banke (pagal 2021-03-03 raštą Nr. 21-0739E), Luminor banke (buvę DNB ir Nord bankai) (pagal 2021-06-29 raštą Nr. 2021/19.11-L3011-1889), Western UNION (pagal 2021-09-27 raštą). Inspekcija neturi duomenų apie Pareiškėjo turėtas banko sąskaitas Snoro banke iki 2011-12-07, Pareiškėjas iki skundo Komisijoje nagrinėjimo nepateikė jokių objektyvių įrodymų apie tokių sąskaitų buvimą (pvz., sutarties dėl sąskaitos atidarymo, sąskaitos išrašai, pavedimai ar pan.), todėl Pareiškėjo pretenzijos mokesčių administratoriui dėl visų Pareiškėjo turimų banko sąskaitų duomenų neįvertinimo laikytinos nepagrįstomis.

Taip pat, kaip matyti iš bylos medžiagos, Panevėžio AVMI 2021-07-26 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3042 kreipėsi į Muitinės departamentą tikslu gauti informaciją apie Pareiškėjo įvežtus / išvežtus į Lietuvą ar iš Lietuvos grynuosius pinigus, viršijančius 10000 Eur 2019-01-01–2020-12-31 laikotarpiu, 2021-09-08 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3563 kreipėsi į Muitinės departamento informacinių sistemų centrą tikslu gauti informaciją apie Pareiškėjo įvežtus / išvežtus į Lietuvą ar iš Lietuvos grynuosius pinigus, viršijančius privalomai deklaruojamas pinigų sumas 2010-01-01–2020-12-31 laikotarpiu. Taip pat 2021-07-27 raštu Nr. (36.1Mr) 6-3052 kreipėsi į Vilniaus teritorinę muitinę prašant pateikti deklaracijas apie išvežtus iš Lietuvos pinigus pagal konkrečias deklaracijas (2019-04-08, 2019-08-02, 2019-12-14). Komisijos vertinimu, Pareiškėjo atstovo teiginiai dėl nepakankamų mokesčių administratoriaus veiksmų kreipiantis į Lietuvos muitinę siekiant išsiaiškinti Pareiškėjo deklaruotas įvežtas į Lietuvą sumas, yra nepagrįsti. Pažymėtina, kad mokesčių administratorius neapriboja Pareiškėjo teisės pateikti savo skundo argumentus pagrindžiančius dokumentus, įskaitant ir Latvijos Respublikos muitinės informaciją.

Dėl Pareiškėjo gautų pensijos lėšų vertinimo

Pareiškėjas skunde teigia, kad mokesčių administratorius, apskaičiuodamas grynujų pinigų likutį 2015-12-31, neįvertino Pareiškėjo Azerbaidžane gaunamos pensijos. Komisijos posėdžio metu Pareiškėjas papildomai akcentavo, kad daugiau nei 25 m. dirbo E. O. reikalų ministerijoje ir gauna gerą pensiją, duomenis apie pensiją mokesčių administratoriui yra pateikęs. Nurodė, kad jo pensinę sąskaitą valdo sesuo L. M.. Akcentavo, kad įveždamas į Lietuvą sumas iki 10000 Eur, jų nedeclaravo. Sienos kirtimą rodo paso duomenys.

Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo sesuo L. M. patvirtino, kad Pareiškėjo pensinę sąskaitą valdo nuo 2009 m., turi Pareiškėjo bankų korteles ir nuima pensijos pinigus. Nurodė, kad pensijos, parduotų 2 butų ir mašinos pinigus perdavė Pareiškėjui. Paprašyta nurodyti, kokia tai suma, sumos nenurodė. Paprašyta paaiškinti, koku būdu pinigai pasiekdavo Pareiškėją, nurodė, kad ji juos įnešdavo į Pareiškėjo banko sąskaitą Azerbaidžane iš karto arba dalimis, taip pat Pareiškėjas pinigus pasiimdavo atvykęs.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas, siekdamas įrodyti, jog Azerbaidžane gavo pensiją ir šios lėšos būtų įtrauktos į jo Pajamas, Panevėžio AVMI pateikė Y. R. banko kortelės išrašą nuo 2009-10-01 iki 2021-11-11. Mokesčių administratorius į nurodytą banko kortelę pervestų lėšų ir nuimtų pinigų nevertino Pareiškėjo pajamomis iš esmės dėl šių priežasčių:

Pirma, iš turimų duomenų neįmanoma nustatyti, ar ši kortelė priklauso Pareiškėjui (nurodytas vardas ir pavardė J. V. neidentifikuoja asmens, o asmens kodo, asmens dokumento numerio ar kitų duomenų nėra nurodyta).

Antra, pateiktas nepilnas išrašo vertimas (neišversti azerbaidžanietiški kortelės sąskaitos operacijų pavadinimai).

Trečia, nepateikti įrodymai, jog šioje kortelėje esantys pinigai pasiekė Pareiškėją, t. y. kad pinigai buvo perduoti grynaisiais pinigais, pervesti pavedimu ar perlaidomis.

Iš išdėstytų aplinkybių matyti, kad mokesčių administratorius visiškai pagrįstai konstatavo, kad vien tik pinigų gavimas į Azerbaidžano Y. R. kortelę, nesant duomenų, kada ir kas nuėmė pinigus, kada ir kaip perdavė šiuos pinigus Pareiškėjui, realaus pinigų gavimo fakto nepagrindžia. Pažymėtina, kad Pareiškėjo sesers L. M. paaiškinimai apie jos žinioje esančias Pareiškėjo bankų korteles ir pensijos bei kitų pajamų šaltinių pinigų nuėmimą ir perdavimą Pareiškėjui, nesant dokumentinių įrodymų, kad šios sumos Pareiškėjo buvo faktiškai gautos, taip pat kad šios sumos deklaruotos jas įvežant į Lietuvos Respubliką, nepagrindžia, jog Pareiškėjas šias pajamas gavo.

Dėl paskolų iš A. S. ir O. S. vertinimo

Pagal MAĮ 67 straipsnio 1 dalį mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Ir tik mokesčių mokėtoju nesutinkant su mokesčių administratoriaus jam apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, mokesčių mokėtojas privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (MAĮ 67 straipsnio 2 dalis). Aiškindamas minėtų teisės normų turinį, LVAT yra ne kartą yra konstatavęs, kad jomis įrodinėjimo pareiga (lot. onus probandi) yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo. Pirmiausia būtent mokesčių administratorius turi pateikti pakankamai duomenų, įrodančių mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumą ir teisingumą. Tik nustačius, kad mokesčių administratorius pagrindė mokesčių mokėtoju apskaičiuotą mokesčių ir su juo susijusias sumas, o mokesčių mokėtojas neįvykdė pareigos nugincyti mokesčių administratoriaus surinktus įrodymus, mokesčių mokėtoju atsiranda mokestinė prievolė (žr., pvz., LVAT 2010 m. lapkričio 8 d. nutartį adm. byloje Nr. A-556-1527/2010; 2012 m. gegužės 24 d. nutartį adm. byloje Nr. A-442-1601/2012; 2017 m. rugsėjo 14 d. nutartį adm. byloje Nr. A-982-438/2017; 2019 m. kovo 28 d. nutartį adm. byloje Nr. A-514-968/2019; 2019 m. birželio 5 d. sprendimą adm. byloje Nr. eA-1007-556/2019).

LVAT yra ne kartą yra nurodęs, kad pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių

pajamų nedeklaruodamas, pateikiant atitinkamo mokesčio laikotarpio pajamų deklaracijas (pvz., kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos (žr., pvz., 2010 m. gruodžio 31 d. nutartį adm. byloje Nr. A-575-1852/2010; 2013 m. sausio 4 d. nutartį adm. byloje Nr. A-438-2923/2012; 2013 m. balandžio 15 d. sprendimą adm. byloje Nr. A-602-27/2013, 2021 m. gruodžio 8 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-3099-968/2021, 2022 m. balandžio 27 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-1015-602/2022 ir kt.). Išskirtinai tik paaiškinimų (duomenų) apie gautas pajamas teikimas, nesant realaus tų pajamų gavimo fakto, pajamų gavimo nepagrindžia (žr., pvz., LVAT 2020 m. vasario 26 d. nutartį adm. byloje A-3363-556/2020, 2022 m. balandžio 6 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-244-556/2022 ir kt.).

Pareiškėjas Panevėžio AVMI pateikė 2010-10-15 raštą, pagal kurį Pareiškėjas patvirtina, kad pasiskolino iš draugo A. S. (M. V. Ogly) 15000000 Rusijos rublių (apie 360000 Eur). Šią sumą gavo grynaisiais pinigais Maskvoje, Rusijos Federacijoje. Pareiškėjas skunde Komisijai tvirtina, kad mokesčių administratorius, apskaičiuodamas grynujų pinigų likutį 2015-12-31, nepagrįstai neįvertino paskolos iš A. S..

Kaip matyti iš byloje pateikto 2010-10-15 rašto, kuriame Pareiškėjas patvirtina gavęs 15000000 Rusijos rublių grynais pinigais, šios paskolos grąžinimo užtikrinimui nebuvo numatytos įprastinės prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės (laidavimas, įkeitimas ar kitos paskolų grąžinimo prievolių įvykdymą užtikrinančios priemonės), nenumatytas paskolos grąžinimo terminas, nenumatytos palūkanos už pinigų skolinimą, be to, nėra įrodytas grynujų pinigų perdavimo faktas.

Pažymėtina, kad LVAT savo praktikoje kritiškai vertina įrodymus, kurie teikiami su mokėtoju susijusių asmenų, jeigu šie duomenys nėra pagrįsti kitais objektyviais įrodymais, o atliktiems veiksams pateisinti nepateikiamas logiškas paaiškinimas (pavyzdžiui, 2010-09-06 nutartis adm. byloje Nr. A-556-983/2010; 2013-03-05 nutartis adm. byloje Nr. A-556-404/2013, 2019-12-04 nutartis adm. byloje Nr. A-2381-575/2019). Todėl situacija, kai nors ir giminystės, artimais bei draugiškais santykiais susiję asmenys tariamai skolina dideles pinigų sumas, nenumatydami įprastų tokių sandorių užtikrinimo priemonių (garantijų, įkeitimo), nėra vertintinos kaip įprasta gyvenimo praktika.

Komisijos vertinimu, mokesčių administratorius visiškai pagrįstai konstatavo, kad pateiktas 2010-10-15 raštas ir Pareiškėjo teiginiai dėl nedeklaruotinių sumų pervežimo į Azerbaidžaną, o iš ten – į Lietuvą, nesant kitų pajamų gavimo faktą patvirtinančių dokumentų ir / ar kitų įrodymų, nepagrindžia 2010-10-15 raštu įformintos iš A. S. gautos paskolos, kaip pajamų šaltinio, realumo.

Patikrinimo metu į Pareiškėjo pajamas nebuvo įtraukti 210000 Eur (72000 Eur ir 138000 Eur), kuriuos, pasak Pareiškėjo, žodiniu susitarimu jam pasiskolino O. S..

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus išvada, kad Pareiškėjo ir O. S. nesiejo paskoliniai santykiai. Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius neatsižvelgė į Pareiškėjo pajamų / išlaidų mastą, kuris patvirtina, kad Pareiškėjas galėjo skolintis tokio dydžio sumas, taip pat mokesčių administratorius netyrė O. S. finansinių galimybių skolinti šias sumas. Pareiškėjo teigimu, jo ir O. S. santykių pobūdis paaiškina, kodėl paskolos nebuvo įformintos ir suteiktos grynais pinigais.

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu papildomai paaiškino, kad su O. S. susipažino 2010 m. ir siejo draugiški santykiai, buvo bendras piniginis biudžetas, kuris iš dalies buvo sudarytas tam, kad vystyti verslą Jungtinių Arabų Emiratuose.

Komisija pažymi pritarianti mokesčių administratoriaus pozicijai 210000 Eur nepripažinti realiu Pareiškėjo 2019 m. pajamų šaltiniu.

Visų pirma, Pareiškėjas nepateikė jokių objektyvių įrodymų (rašytinių dokumentų) dėl paskolos suteikimo grynaisiais pinigais fakto. Komisijos posėdžio metu liudytojas O. S. patvirtino, kad turi su Pareiškėju bendrą kasą. Paklaustas, kada pinigai buvo perduoti Pareiškėjui, tikslios datos pasakyti negalėjo. Paprašytas pakomentuoti pinigų perdavimo aplinkybes, nurodė, kad pinigus perdavė dalimis. Paklaustas, kokia buvo paskolos suma, nurodė, kad tai buvo apie 220000–230000 Eur. Paklaustas, ar pinigai jam buvo grąžinti, O. S. nurodė, kad pinigai į kasą grįžo. Taigi, esminių grynųjų pinigų perdavimo Pareiškėjui aplinkybių (pvz. tikslų grynų pinigų perdavimo Pareiškėjui datų, tikslų sumų, konkretaus galutinio skolos grąžinimo laiko ir kt.) O. S. nurodyti negalėjo. Todėl konstatuotina, kad iš Pareiškėjo negauta duomenų ir įrodymų, kurių visumos pagrindu būtų galima nuginčyti mokesčių administratoriaus poziciją.

Komisija taip pat pažymi, kad MAĮ 42¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai (toliau šiame straipsnyje – gyventojas) pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie jų sudarytus sandorius, kurie atitinka visas šias sąlygas: 1) gyventojas pagal sudarytus sandorius gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių arba užsienio juridinių asmenų (toliau šiame straipsnyje – asmuo); 2) asmens gyventojui per vienus kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma pagal vieną sandorį arba pagal keletą su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių viršija 15000 Eur; 3) sandoriai nėra notarinės formos; 4) gyventojas pagal sandorius negauna pajamų, kurios mokesčių administratoriui yra deklaruotos kitų mokesčių įstatymų nustatyta tvarka. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama vieną kartą per kalendorinius metus centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais (MAĮ 42¹ straipsnio 2 dalis). Pagal jau minėtą MAĮ 42¹ straipsnio 3 dalį, jeigu gyventojas centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos nepateikė, tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami jo turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai; gyventojas pavėluotai pateikta arba patikslinta šiame straipsnyje nurodyta atitinkamo laikotarpio informacija nevertinama, jeigu dėl gyventojas kompetentinga valstybės institucija yra jau pradėjusi mokesčių patikrinimą arba kitą įstatymo 143 straipsnyje nurodyto teisės pažeidimo tyrimą.

Detali MAĮ 42¹ straipsnyje nurodytos informacijos pateikimo tvarka išdėstyta Inspekcijos viršininko 2012-10-11 įsakymu Nr. VA-92 „Dėl nuolatinio Lietuvos gyventojas pranešimo apie sudarytus sandorius (duomenys neskelbtini) formos, papildomo lapo (duomenys neskelbtini) formos bei jos pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose taisyklėse. Šio įsakymo 2 punkte nustatyta, kad (duomenys neskelbtini) forma, papildomo lapo (duomenys neskelbtini) forma naudojama, teikiant informaciją apie 2012 m. ir vėlesniais metais sudarytus sandorius, o minėtų taisyklių 3 punkte nurodyta, kad gyventojai pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie jų sudarytus pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn, paskolų, dovanojimo, paveldėjimo ir kitus sandorius, kurie atitinka visas šias sąlygas: gyventojas pagal sudarytus sandorius gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš nuolatinė Lietuvos gyventojų arba užsienio fizinių ar juridinių asmenų (toliau – asmuo); gyventojas per vienerius kalendorinius metus grynaisiais pinigais gauta suma pagal vieną sandorį arba pagal keletą su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių viršija 50000 litų, kai sandoris sudarytas iki 2014-12-31 ir teikiamas arba tikslinamas 2012 m.–2014 m. laikotarpių pranešimas, arba viršija 15000 eurų, kai sandoris sudarytas nuo 2015-01-01 ir teikiamas arba tikslinamas 2015 m. ir vėlesnių laikotarpių pranešimas; sandoriai nėra notarinės formos; gyventojas pagal sandorius gautos pajamos nedeklaruotos kitų mokesčių įstatymų nustatyta tvarka.

Komisijos vertinimu, iš fizinio asmens gavęs paskolą grynaisiais pinigais, Pareiškėjas turėjo pareigą pateikti mokesčių administratoriui pranešimą (MAĮ 42¹ straipsnio 1 dalis, Nuolatinio Lietuvos gyventojas pranešimo apie sudarytus sandorius (duomenys neskelbtini)

formos, papildomo lapo (duomenys neskelbtini) formos pildymo ir pateikimo taisyklių 3.1–3.4 punktai ir 5 punktas).

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, kad mokesčių mokėtojai nevykdant MAĮ 42¹ straipsnyje nustatytos pareigos – pateikti mokesčių administratoriui informaciją apie sandorius, pagal kuriuos gyventojas gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių asmenų, kai per vienerius kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma viršija 50000 Lt (šiuo metu – 15000 Eur), šios sutartys įrodymų leistinumą aspektu negali būti vertinamos kaip įrodymai, kuriais remiantis gali būti nustatomas pajamų gavimo faktas, nes tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami gyventojų turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai (žr., pvz., LVAT 2019 m. balandžio 30 d. nutartį byloje Nr. A-626-442/2019, 2019 m. gegužės 29 d. nutartį byloje Nr. eA-1057-442/2019, 2020 m. spalio 28 d. nutartį adm. byloje Nr. A-1856-602/2020, 2021 m. kovo 3 d. nutartį adm. byloje Nr. eA-636-442/2021 ir kt.). Minėta MAĮ 42¹ straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata dėl negalėjimo remtis sandoriais pagrindžiant turto įsigijimo ir pajamų šaltinius, nepateikus informacijos apie tokius sandorius to paties straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, kurią detalizuoja minėtos taisyklės, yra imperatyvi ir nėra jokių jos taikymo išimčių (LVAT 2021 m. kovo 3 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-636-442/2021).

Kaip matyti iš skundai nagrinėti pateiktos medžiagos, Pareiškėjas informacijos apie su O. S. sudarytus sandorius, kurie atitinka MAĮ 42¹ straipsnio 1 dalies sąlygas (formos (duomenys neskelbtini) nepateikė. Vadinas, Pareiškėjo ir O. S. 72000 Eur ir 132000 Eur paskolų sandoriai, įrodymų leistinumą aspektu, negali būti vertinami kaip įrodymai, kuriais remiantis gali būti nustatomas Pareiškėjo 210000 Eur grynųjų pajamų gavimo faktas.

Papildomai pažymėtina, kad atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjo ir O. S. paskolos suteikimo Pareiškėjui data nėra nustatyta (kaip tvirtina Pareiškėjas, pažįstas O. S. nuo 2010 m.), todėl nėra pagrindo teigti, jog paskola Pareiškėjui galėjo būti suteikta ir iki 2012 m., nes skundai nagrinėti pateiktos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas iki 2016 m. birželio 30 d. centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka (Inspekcijos viršininko 2015-12-17 įsakymas Nr. VA-114) nepateikė Pranešimo apie gautų pajamų ir įsigyto turto (įskaitant pasiskolintas pinigines lėšas) įsigijimo šaltinius (forma (duomenys neskelbtini) po 2011 m. sausio 1 d.

Pagal MAĮ 28, 41, 55, 68, 87, 89, 101, 104¹, 104², 129, 131, 154 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 55¹ ir 61¹ straipsniais ir 56, 57, 58, 59, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (2015 m. birželio 25 d. įstatymas Nr. XII-1897) 18 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta, jog: „Mokesčių mokėtojai iki 2016 m. birželio 30 d. centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka turi informuoti mokesčių administratorių apie po 2011 m. sausio 1 d. gautų pajamų ir įsigyto turto (įskaitant pasiskolintas pinigines lėšas) įsigijimo šaltinius, išskyrus atvejus, kai šie šaltiniai buvo deklaruoti paties mokesčių mokėtojo ar trečiųjų asmenų teisės aktu nustatyta tvarka.“ MAĮ pakeitimo ir papildymo įstatyme nustatyta, kokios pasekmės kyla, jeigu mokesčių mokėtojas šiame straipsnyje nustatyta tvarka iki 2016 m. birželio 30 d. tokios informacijos mokesčių administratoriui nepateikia – „mokesčių administratorius į vėliau mokesčių mokėtojo pateiktą informaciją neatsižvelgia ir jos nevertina.“

Dėl Pareiškėjo Komisijai pateiktų dokumentų

Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius, apskaičiuodamas grynųjų pinigų likutį 2015-12-31, neįvertino 2011-05-06 Valiutos pirkimo liudijimo Nr. 63693 ir 2011-05-06 pridamų trijų piniginių perlaidų (kiekviena po 1575 USD). Pareiškėjas prie skundo Komisijai pateikė 2011-05-06 Valiutos pirkimo liudijimo Nr. 63693 kopiją bei WESTERN UNION pinigų perlaidų, pagal kurias Pareiškėjas, kaip pinigų gavėjas, gavo perlaidas, kopijas: 1) 2011-05-06, Pinigų perlaidos kontrolinis Nr. 1380492306, 1575 USD; 2) 2011-05-06, Pinigų

perlaidos kontrolinis Nr. 6544335385, 1575 USD, 3) 2011-05-06 Pinigų perlaidos kontrolinis Nr. 5551254267, 1575 USD.

Taip pat Pareiškėjas 2022-05-22 Komisijai pateikė 2019-12-10 Grynujų pinigų deklaracijos, kuria deklaruota, kad Pareiškėjas įvežė 158000 Eur grynais pinigais į Latvijos Respubliką, kopiją.

Komisija, įvertinusi skundai nagrinėti pateiktą medžiagą, Panevėžio AVMI sprendimo dėl patikrinimo akto 1 priedo (2011 m. Pajamų–išlaidų balanso) duomenis bei Inspekcijos Sprendimą, pažymi, kad anksčiau minėti dokumentai mokesčių administratoriui nebuvo pateikti, tiek Panevėžio AVMI patikrinimo metu, tiek Inspekcija, priimdama skundžiamą Sprendimą, neturėjo galimybės įvertinti ir pasisakyti dėl papildomai pateiktuose dokumentuose užfiksuotų duomenų teisingumo ir patikimumo.

LVAT praktikoje pripažįstama, kad Komisijai, kaip mokestinį ginčą tarp mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus nagrinėjančiai institucijai, įvertinus ir atsižvelgus į jai naujai pateiktus įrodymus, centriniam mokesčių administratoriui būtų užkirsta galimybė savo turimomis priemonėmis patikrinti Komisijai naujai pateiktus įrodymus, taip pat atsirastų pagrindas skirtingam faktinių aplinkybių interpretavimui (LVAT 2005-02-15 nutartis adm. byloje Nr. A-11-180/2005; 2006-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A-8-738/2006), kas iš esmės gali trukdyti priimti teisėtą bei pagrįstą sprendimą dėl kilusio ginčo. Todėl tikslinga, kad Pareiškėjo naujai pateikti dokumentai pirmiausiai būtų įvertinta centrinio mokesčių administratoriaus.

MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punktu Komisijai yra suteikta teisė perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. Teismų praktikoje (LVAT 2008-02-14 nutartis adm. byloje Nr. A-438-163/2008, 2009-05-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-563/2009, 2011-11-14 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-2765/2011) nuosekliai yra laikomasi pozicijos, kad pagrindas mokestinį ginčą gražinti mokesčių administratoriui vertinti pakartotinai (pakartotinai nagrinėti skundą ar atlikti pakartotinį patikrinimą) yra tais atvejais, kai būtina naujai atlikti tam tikrus mokesčių administratoriaus kompetencijai priskirtus objektyvius veiksmus, susijusius su teisiškai reikšmingų aplinkybių, kurios trukdo priimti teisėtą ir pagrįstą sprendimą dėl kilusio mokestinio ginčo, pašalinimu (pavyzdžiui, iš naujo pakartoti tam tikras administracines procedūras, surinkti papildomų įrodymų, iširti nenagrinėtas faktines aplinkybes, įrodymus ir pan.).

Komisija pažymi, Pareiškėjo papildomai pateiktų dokumentų (piniginių perlaidų), kaip įrodymų, vertinimo išvados gali būti sietinos su Pareiškėjo GPM mokestinės prievolės dydžiu. Todėl Komisija, siekdama teisingai išspręsti nagrinėjamą mokestinį ginčą ir užtikrinti Inspekcijai galimybę savo turimomis priemonėmis patikrinti papildomai pateiktus dokumentus ir juos įvertinti, konstatuoja, kad mokesčių administratoriaus nustatytas Pareiškėjo piniginių lėšų likutis 2016-01-01 turi būti įvertintas iš naujo. Inspekcija taip pat turi įvertinti, kokią teisinę reikšmę turi pateikta Latvijos grynujų pinigų deklaracija kaip piniginių lėšų šaltinis, atsižvelgiant į jos patikimumą ir pagrįstumą pajamų šaltiniais. Atsižvelgdama į tai ir vadovaudamasi suteikta teise perduoti mokesčių mokėtojo skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo (MAĮ 155 straipsnio 4 dalies 5 punktas), Komisija konstatuoja, kad Inspekcijos Sprendimas naikintinas ir Pareiškėjo skundas perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Atkreipiame Pareiškėjo dėmesį, kad Pareiškėjas privalo centriniam mokesčių administratoriui pateikti visus dokumentus (ne valstybine kalba įformintų dokumentų autentiškuosius vertimus į valstybinę kalbą) ir įrodymus, kuriais grindžia savo nesutikimą su mokesčių administratoriaus sprendimu ir savo reikalavimą (MAĮ 153 straipsnio 3 dalis).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-03-29 sprendimą Nr. 68-34 ir Pareiškėjo skundą perduoti centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskūsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė